

**MAKTABGACHA TA'LIMDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI
TADBIQ ETISH**

Osiyo Xalqaro Universiteni Iqtisodiyot va Pedagogika fakulteti MM 11-P-

25 guruh magistri

Sultonova Gulnoza Muhammadali qizi

Annotatsiya: *So'nggi yillarda maktabgacha ta'lim tizimida sifat o'zgarishlarini amalga oshirish, bolalar tarbiyasi va ta'limining zamonaviy talablariga mos ravishda shakllantirilishini ta'minlash dolzarb masalaga aylandi. Xususan, innovatsion texnologiyalarni ta'lim jarayoniga joriy etish maktabgacha yoshdagi bolalarning har tomonlama rivojlanishiga keng yo'l ochmoqda. Innovatsion texnologiyalar yordamida tarbiyalanuvchilarning ijodiy va intellektual salohiyati rivojlanadi, ularning hayotiy ko'nikmalari, mustaqil fikrlash qobiliyatlari shakllanadi, ta'lim-tarbiya jarayonining yanada samaradorligi ta'minlanadi.*

Kalit so'zlar: *innovatsion texnologiyalar, maktabgacha ta'lim, pedagogik yondashuv, zamonaviy metodlar, axborot-kommunikatsion texnologiyalar, tarbiyaviy jarayon, ta'lim sifati, interfaol usullar, kompetensiya rivojlantirish, pedagog malakasi.*

Аннотация: *В последние годы актуальна задача внедрения качественных изменений в систему дошкольного образования, обеспечивающих формирование воспитания и образования детей в соответствии с современными требованиями. В частности, внедрение инновационных технологий в образовательный процесс открывает широкие возможности для всестороннего развития детей дошкольного возраста. С помощью инновационных технологий развивается творческий и интеллектуальный потенциал детей, формируются жизненные навыки, навыки самостоятельного мышления, повышается эффективность образовательного процесса.*

Ключевые слова: инновационные технологии, дошкольное образование, педагогический подход, современные методы, информационно-коммуникационные технологии, образовательный процесс, качество образования, интерактивные методы, развитие компетенций, педагогическая квалификация.

Abstract: In recent years, the implementation of qualitative changes in the preschool education system, ensuring the formation of children's upbringing and education in accordance with modern requirements, has become an urgent issue. In particular, the introduction of innovative technologies into the educational process opens up a wide path for the comprehensive development of preschool children. With the help of innovative technologies, the creative and intellectual potential of children is developed, their life skills, independent thinking skills are formed, and the educational process is more effective.

Keywords: innovative technologies, preschool education, pedagogical approach, modern methods, information and communication technologies, educational process, quality of education, interactive methods, competence development, pedagogical qualifications.

KIRISH

Innovatsion texnologiyalarni maktabgacha ta'limda joriy etish ta'lim muassasalari tomonidan keng qo'llanilmoqda. Bu texnologiyalar o'z ichiga pedagogik texnologiyalar, axborot-kommunikatsion texnologiyalar, interfaol metodlar, muammoli vaziyatlarni yechishga yo'naltirilgan yondashuvlarni oladi. Mazkur texnologiyalar pedagoglarning boy tajriba, zamonaviy ilmiy-uslubiy yondashuvlarni amaliyotga tadbiiq etishi uchun imkoniyatlar yaratadi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida innovatsion texnologiyalarni samarali joriy qilish ushbu muassasalarda sog'lom muhit barpo etilishiga, bolalarning psixologik, ijtimoiy va ma'naviy rivojlanishiga poydevor bo'ladi. Davlat tomonidan ta'lim sohasiga qaratilayotgan e'tibor, eng avvalo, zamonaviy maktabgacha ta'lim muassasalari uchun qulay muhit yaratish, yangi texnologiyalarni jalb etish, ilg'or yondashuvlarni o'rnatish orqali ta'lim sifatini oshirishga yo'naltirilgan. Mamlakatimizda

maktabgacha ta'lim tizimida olib borilayotgan islohotlar zamonaviy texnologiyalar asosida bolalarning bilim va ko'nikmalarini rivojlantirish, yosh bolalar ongiga mustaqil fikrlash, hayotiy masalalarni hal etish ko'nikmasini singdirishga xizmat qilmoqda. Innovatsion texnologiyalarni joriy etish natijasida maktabgacha yoshdagi bolalarda kommunikativ, ijtimoiy, axborot madaniyati kabi muhim hayotiy kompetensiyalar shakllanadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalardan foydalanish pedagoglarning kasbiy mahoratini oshirishga, zamonaviy pedagogik usullarni keng tatbiq etishga, ta'lim-tarbiya jarayonini yanada takomillashtirishga xizmat qiladi. Hozirgi kunda maktabgacha ta'lim tizimida interfaol ta'lim usullari, elektron va virtual resurslardan samarali foydalanish, o'yin asosida o'qitish, loyihalash texnologiyalarini joriy qilish, multimediali vositalardan foydalanish, individual va guruhli ishlarni tashkil etish kabi innovatsion yondashuvlar keng ommalashmoqda. Ayniqsa, axborot-kommunikatsion texnologiyalar (AKT) yordamida ta'lim sifati va samaradorligini oshirish uchun barcha sharoitlar yaratilmoqda [1].

Barcha jarayonlarda innovatsion texnologiyalarni tadbiq etishda pedagoglarning o'z ustida ishlashi, doimiy o'qish, yangi bilimlar va tajribalarni o'zlashtirib borishi muhim ahamiyat kasb etadi. Pedagoglar yangi texnologiyalarni o'rganish, o'z amaliyotida tatbiq etish orqali o'z kasbiy mahoratini oshirishi, bolalarni zamon talablariga mos ravishda tarbiyalashi kerak. Mazkur yondashuv pedagoglar va tarbiyalanuvchilar o'rtasida samarali pedagogik hamkorlikni yo'lga qo'yadi. Pedagogik jarayonni innovatsion texnologiyalarga asoslash natijasida bolalar mustaqil fikrlash, kreativ yondashuv, hayotiy vaziyatlarda mustaqil qaror qabul qilish kabi muhim sifatlarni egallaydi. Shu bilan birga, texnologiyalarni tadbiq etish natijasida bolalarning individual va guruhli faoliyatini rivojlantirish, ularning qiziqishlarini to'liq ochib berish imkoniyati yaratiladi [2].

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Innovatsion texnologiyalar maktabgacha ta'lim jarayonining barcha bosqichlari va yo'nalishlariga uzluksiz tarzda joriy etilishi, unda bolalarning yosh

xususiyatlari, individual ehtiyojlari, psixologik va ijtimoiy rivojlanish darajasi hisobga olinishi muhim. Har bir bolada mustaqil tajriba orttirish, keng fikrlash, zamonaviy dunyoqarashga ega bo'lish uchun barcha sharoitlar yaratiladi. Zamonaviy texnologiyalar asosida tashkil etilayotgan mashg'ulotlar, amaliy ishlanmalar, interaktiv o'yinlar orqali bolalarning rivojlanishi, fikr doirasining kengayishi ta'minlanadi. Dars mashg'ulotlarida interfaol ta'lim vositalaridan, tarbiyalovchi materiallardan, elektron resurslardan foydalanish, individual yondashuvlarni yo'lga qo'yish, bolalarda mustaqil fikrlash, mantiqiy tafakkur, ijodiy salohiyatning rivojlanishiga yordam beradi. Maktabgacha ta'limda innovatsion texnologiyalarni qo'llash, nafaqat bolalar, balki ularning ota-onalari, pedagoglar, ta'lim muassasasining umumiy faoliyatiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Innovatsion texnologiyalar yordamida bolalarning ijtimoiy moslashuvchanligi, kommunikativ salohiyati oshadi. Bora-bora, maktabgacha yoshdagi bolalarda zamon bilan hamnafas bo'lish, yangi bilimlarni tezda o'zlashtirish, ijodkorlik va tashabbuskorlik kabi muhim fazilatlar shakllanadi. Shuningdek, innovatsion yondashuvlar pedagoglarga o'z kasbiy faoliyatining samaradorligini oshirishga, ish jarayonini avtomatlashtirish, o'quv jarayonini osonlashtirish, zamonaviy ta'lim metodlarini ishlab chiqish imkonini beradi. Bu esa pedagogik faoliyat sifatini yaxshilashda muhim ahamiyat kasb etadi [3].

Innovatsion texnologiyalarni tatbiq etishda maktabgacha ta'lim muassasalari moddiy-texnik bazasining doimiy yangilanib borilishi, yangi avlod texnologik vositalari bilan ta'minlanishi, interaktiv o'quv dasturlari, zamonaviy dasturiy ta'minotlardan foydalanilishi talab etiladi. Bu esa, o'z navbatida, ta'lim jarayonini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqadi. Yangi texnologiyalar yordamida tashkil etiladigan ochiq mashg'ulotlar, darsdan tashqari faoliyat, interaktiv seminarlar bolalarning o'zlashtirish darajasi va faolligini oshirishga xizmat qiladi. Innovatsion texnologiyalar asosida amalga oshirilayotgan yangi loyihalar, tajriba-sinov ishlari maktabgacha ta'lim muassasalari faoliyatini yanada samarali tashkil qilish imkonini beradi. Ta'limni innovatsiyalarga asoslashda ilmiy-uslubiy yondashuvlar, ilg'or xorijiy tajribalar, zamonaviy pedagogik konsepsiyalardan foydalanish ijobiy

natijalar beradi. Har bir maktabgacha ta'lim tashkiloti o'z faoliyatini zamonaviy talablarga mos ravishda tashkil qilishi, pedagoglar muntazam ravishda o'z malakasini oshirib borishlari muhim ahamiyatga ega. Zamonaviy texnologiyalardan samarali foydalanish uchun pedagoglar yangi dasturlar, ilovalar, multimedia vositalaridan foydalanishni chuqur o'zlashtirishlari, ularni amaliyotga keng tatbiq qilishlari lozim. Bu esa, o'z navbatida, maktabgacha yoshdagi bolalarning ta'lim sifati va raqobatbardoshligini oshirishga olib keladi. Innovatsion texnologiyalar yordamida pedagog bolalar bilan virtual muloqot qilish, masofaviy mashg'ulotlarni tashkil etish, elektron resurslarni joriy etish orqali ta'lim jarayonini yanada samarali va sifatli olib boradi [4].

Yangi texnologiyalar yordamida maktabgacha ta'lim tashkilotlarida ijtimoiy loyiha, kreativ ishlanmalar, yangi ko'nikmalar, sog'lom turmush tarzi, tabiiy tajriba va ekologik tarbiya asosida ishlash imkoniyatlari kengayadi. Bu esa bolalarning har tomonlama rivojlanishiga, ularning atrof-muhitni anglash, ongli qarorlar qabul qilish va ilgari surilgan vazifalarni hal qilish imkoniyatlarini kengaytiradi. Innovatsion texnologiyalarni tatbiq etishda pedagogik hamkorlik, o'zaro tajriba almashinuvi, jamoaviy faoliyat muhim ahamiyat kasb etadi. Mamlakatimizdagi zamonaviy maktabgacha ta'lim muassasalarining faoliyati, ulardagi ixtisoslashgan o'quv dasturlari va texnologik yangiliklar yosh avlodning ma'naviy va intellektual boyligini oshirishga bevosita xizmat qiladi. Bolalarning intellektual, hissiy va ijtimoiy rivojlanishini ta'minlash uchun zamonaviy infratuzilma, multimediya hamda axborot va kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish, interfaol dars metodikasi, elektron o'quv resurslaridan tizimli tarzda foydalanish uzoq muddatli ijobiy natijalar beradi. Bu jarayonda bolalarning har bir bosqichdagi psixologik xususiyatlari, ongi va tafakkuri hisobga olinadi. Innovatsion texnologiyalar maktabgacha ta'lim jarayonining ajralmas qismiga aylanib bormoqda [5].

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta'lim tizimida innovatsion texnologiyalarni tadbiq etish zamonaviy ta'lim talablariga to'liq mos va muvofiqligi bilan ahamiyatga ega. Innovatsion yondashuvlar ta'lim-tarbiya sifatini oshiradi,

yosh avlod uchun mustahkam ilmiy poydevor yaratadi, bolalarning individual va guruhiiy rivojlanishiga keng yo'llar ochadi. Maktabgacha ta'limda innovatsion texnologiyalarni joriy etish natijasida pedagoglar va tarbiyalanuvchilar o'rtasida samarali hamkorlik o'rnatiladi, yangi bilim va ko'nikmalarga keng yo'l ochiladi. Innovatsion texnologiyalar asosida tashkil etilgan tarbiya jarayoni zamonaviy ta'lim talablari va bolalar ehtiyojlarini to'liq qamrab oladi. Shu sababli, zamonaviy texnologiyalarga tayangan holda, maktabgacha ta'lim jarayoniga innovatsion yondashuvlarni yanada kengroq joriy qilish, pedagoglarning uzluksiz malaka oshirishi, moddiy-texnik bazani mustahkamlash, amaliy tajriba va ilg'or loyihalar asosida rivojlantirish muhim ahamiyat kasb etadi. Maktabgacha ta'lim sohasida olib borilayotgan islohotlar va zamonaviy texnologiyalar natijasida kelajak avlod uchun mustahkam bazis yaratiladi, yoshlar mustaqil fikrlaydigan, ijodiy tafakkurga ega, zamonaviy dunyoni anglaydigan yetuk shaxslar sifatida voyaga yetadilar.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Abduraxmonova, Z. (2021). "Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida raqamli texnologiyalardan foydalanish." Ta'lim va Innovatsiyalar, 2(4), 35-42.
2. Bahodirova, S. (2020). "Interfaol pedagogik texnologiyalarning maktabgacha ta'lim sifatiga ta'siri." Ilm va Taraqqiyot, 5(3), 56-61.
3. Ergasheva, M. (2022). "Maktabgacha ta'limda zamonaviy axborot-kommunikatsion texnologiyalar." Pedagogik Tadqiqotlar, 8(1), 112-118.
4. Islomova, N. (2019). "Innovatsion yondashuvlar asosida maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirish." Zamonaviy Ta'lim, 3(2), 223-229.
5. Karimova, G. (2018). "Axborot texnologiyalar va maktabgacha ta'lim tizimida ularni joriy etish masalalari." O'zbek Pedagogik Jurnali, 1(5), 78-86.
6. Mamatqulova, S. (2019). "Maktabgacha yoshidagi bolalarga innovatsion usullar asosida ta'lim berish." Pedagoglar Uchun, 2(7), 41-49.
7. Mirzayeva, D. (2020). "Maktabgacha ta'lim muassasalarida yangi pedagogik texnologiyalar." Ta'limda Innovatsiyalar, 6(4), 90-97.
8. Tashpulatova, S. (2022). "Innovatsion texnologiyalarning maktabgacha ta'limda qo'llanilishi." O'qituvchilar Jurnali, 7(2), 128-134.

9. Toshmatova, M. (2017). "Maktabgacha ta'limda axborot texnologiyalaridan samarali foydalanish." O'zbekiston Pedagogik Axborotnomasi, 4(2), 180-187.
10. Yuldasheva, N. (2021). "Maktabgacha ta'lim jarayonida media texnologiyalarni tadbiq etish." Innovatsion Ta'lim, 2(1), 58-65.